

5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 09.04.2025).

УДК 657.6:658.14

МЕЛЬНИК Д.А. здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р. екон. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ФГ «ВРОЖАЙНЕ»

Досліджено процес впровадження системи внутрішнього аудиту на аграрному підприємстві ФГ «Врожайне». Визначено основні етапи впровадження, функціональні завдання та результати, отримані внаслідок проведення внутрішнього аудиту. Наголошено на ролі внутрішнього аудиту як інструменту управління ризиками, підвищення ефективності діяльності та формування прозорої управлінської системи. Проаналізовано вплив аудиторських процедур на покращення бізнес-процесів, зростання корпоративної культури та цифрову трансформацію підприємства. Запропоновано напрями подальшого розвитку внутрішнього аудиту на малих аграрних підприємствах.

Ключові слова: внутрішній аудит, контроль, управління підприємством, аграрний сектор, фермерське господарство, аудит ризиків, ефективність, цифровізація, корпоративна культура

В умовах стрімкої трансформації економіки та посилення конкуренції особливої актуальності набуває підвищення ефективності управління підприємством. Внутрішній аудит виступає дієвим інструментом управлінського контролю, що дозволяє оцінити поточний стан діяльності, своєчасно виявити ризики, недоліки в організації бізнес-процесів та ухвалити обґрунтовані управлінські рішення. Особливо важливим є його запровадження на агропідприємствах, де циклічність виробництва, сезонність і вплив зовнішніх факторів створюють додаткові ризики.

Фермерське господарство «Врожайне», діяльність якого зосереджена на вирощуванні зернових культур та обробці сільськогосподарських земель, упродовж останніх років зіткнулося з низкою управлінських викликів. До них належали нерегулярне документування операцій, недосконалий контроль за витратами, а також труднощі в прогнозуванні фінансових результатів. Це стало передумовою до ініціювання запровадження системи внутрішнього аудиту.

Процес впровадження включав кілька основних етапів.

Попередній аудит (internal pre-audit), під час якого було здійснено загальний огляд фінансово-господарської діяльності з метою виявлення ключових зон ризику.

Розробка внутрішньої аудиторської політики, що враховує галузеву специфіку, масштаби діяльності та обмеженість ресурсів малого підприємства.

Визначення об'єктів контролю – зокрема, облік витрат на посівну кампанію, управління запасами, ефективність використання техніки, дотримання процедур закупівель.

Створення звітної форми для внутрішнього аудиту, яка дозволяє фіксувати не лише порушення, але й потенційні можливості для покращення діяльності [1].

Після впровадження системи внутрішнього аудиту у ФГ «Врожайне» були досягнуті наступні позитивні результати:

- знижено обсяг нецільових витрат;
- покращено прозорість у взаємодії між структурними підрозділами;
- встановлено відповідальність за контрольні функції;
- скорочено час на підготовку внутрішньої звітності;
- посилено аналітичну функцію управління.

Крім цього, було виявлено, що працівники підприємства стали активніше долучатися до процесу контролю і вдосконалення внутрішніх процедур, що сприяло підвищенню загального рівня корпоративної культури. На базі результатів аудиту було оптимізовано маршрути логістики, оновлено облікову політику щодо амортизації основних засобів, а також скориговано бюджетування посівної кампанії [2].

Особливу увагу було приділено цифровізації процесів внутрішнього аудиту. Зокрема, запроваджено використання електронних таблиць з контрольними формулами, що дозволяє оперативно відстежувати відхилення від запланованих показників. Розглядається також можливість впровадження обліково-аналітичного модуля на базі програмного забезпечення, адаптованого для агропідприємств.

Таким чином, внутрішній аудит у ФГ «Врожайне» виконує не лише функцію контролю, а й стимулює стратегічний розвиток підприємства. Завдяки системному підходу до аудиту вдалося не лише виявити проблемні місця, а й сформувати нову управлінську культуру, орієнтовану на прозорість, ефективність і результат.

Перспективи подальшого розвитку передбачають:

- розширення функцій внутрішнього аудиту на екологічні та соціальні аспекти діяльності підприємства;
- автоматизацію збору та аналізу аудиторських даних;
- формування системи управління ризиками як невід'ємної складової внутрішнього аудиту [3].

Запровадження внутрішнього аудиту, навіть у невеликих господарствах, таких як ФГ «Врожайне», підтверджує свою ефективність у досягненні фінансової стабільності, зниженні ризиків та забезпеченні динамічного розвитку в умовах ринкової нестабільності.

Список літератури

1. Бержанір І. А. Роль внутрішнього аудиту у системі управління підприємством. *Modern Economics*. 2023. № 37(2023). С. 11–16. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/37-2023/berhanir.pdf>.
2. Спіцина Н. В., Кравцова С. В. Внутрішній аудит: підходи до визначення, відмінності від зовнішнього аудиту. *БІЗНЕС ІНФОРМ* № 5 '2020. С. 342-348.
3. Йовенко І. Проведення внутрішнього аудиту на підприємстві: важливі аспекти. *Аудитор України*, 2015. № 4 (233). С. 30–35. URL: <https://www.pspaudit.com.ua/files/iovenko.pdf>

УДК 658.7.012.34

МИКОЛЕНКО А.В., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р. екон. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ СФГ «СЛАВУТИЧ»